

NETFLIX

SAJÁT GYÁRTÁSÚ
NETFLIX SOROZAT

SZELLEM
ara

YANGSZE CHOO

Dream
válogatás

Malájföld, 1893. Li-lannak, az egykor jómódú, de mára lecsúszott család leányának nem sok reménye lehet. Csakhogy a sors forgandó, és Li-lan különös ajánlatot kap a gazdag és hatalmas Lim családtól: legyen a rejtélyes körülmények között elhunyt, egyetlen fiuk szellemfelesége. Az ősi időkbe visszanyúló, mégis nagyon ritkán alkalmazott szertartással szokták megbékíteni a hazajáró lelkeket. A halott fiú dühös szelleme egyre rámenősebb, a családja egyre erőszakosabban követeli az esküvőt.

Egy ilyen házasság biztosítaná Li-lannak a gondtalan életet, de borzasztó árat kellene fizetnie érte. Minden éjszaka átkerül a kínai purgatórium párhuzamos világába, ahol bosszúszomjas kísértetek élnek szellemvárosokban, papírból hajtogatott temetési ajándékok között. Li-lan nemcsak amiatt vonakodik a szellemvilágtól, mert leendő férje háborgatja, hanem mert ő a család új örökösével, Tien-pajjal tudna magának egy boldog életet elképzelni. Egészen addig, amíg nem találkozik a titokzatos Er Langgal, az elragadó, bár szeszélyes védőszellemmel, aki megmenti az életét, és akinek a segítségével visszatérhet az élők közé. A legnagyobb kihívással Li-lan azonban csak ekkor szembesül: választania kell a két világ között.

YANGSZE CHOO

kínai származású malajziai, és mivel több országban is élt, sok nyelvet képes megérteni.

Első regénye, a *Szellemara* (The Ghost Bride) bekerült a Goodreads döntőjébe. Második regényét, az *Éjszakai tigrist* a hónap könyvévé minősítette például Reese Witherspoon könyvklubja. Számos fórum, könyvtár és magazin az év legjobb könyvei közé sorolta be.

Kaliforniában él a családjával, szeret enni és olvasni, gyakran a kettőt egyszerre. Egyik könyve sem születhetett volna meg rengeteg étcsokoládé nélkül.

Tudj meg többet a könyvről:

www.yschoo.com

www.facebook.com/DreamValogatás

www.facebook.com/DreamKonyvek

„Choo a megalapozott korfestést ötvözve a természetfölöttivel tiszta és kecses stílusban alkot meg egy alternatív valóságot, ahol ugyanúgy nem babra megy a játék, mint az igazi világban.” **Publishers Weekly**

„Ami ezt a könyvet ütőssé teszi, az a külföldön élő kínai közösségek kultúrájának színpompás tablója és a regény minden sorát átforrósító szerelem.” **Book of the Week**

„Az elsőkönyves szerző imponálóan megírt Szellemarája olyan elképesztő kalandokba viszi bele az olvasót, amilyenekben utoljára Alice-nek volt része a nyúl üregében.”

San Jose Mercury News

„Choo fantasztikumban gazdag regénye egyszerre etnográfia és erkölcsrajz, izgalmas és tanulságos. Ragyogó kezdete egy írói pályának!” **Kirkus Review**

„Kínai népi hagyományokban, romantikus cselszövésben és álomszerű fordulatokban gazdag, remek fejlődésregény.” **Goodreads**

Dream
válogatás

YANGSZE CHOO

SZELLEM
ara

— részlet —

1. FEJEZET

Egy este apám megkérdezte, nincs-e kedvem ahhoz, hogy szellemara legyek. A „megkérdezte” talán nem is a jó szó. A dolgozószobájában voltunk. Én egy újságot lapozgattam, apám a rattanheverőjén feküdt. Tikkasztó, mozdulatlan idő volt. Az olajlámpát meggyújtották, éjjeli lepkék köröztek lustán a nyirkos levegőben.

– Mit mondtál?

Apám ópiumot szívott. Az esti első pipája volt, ezért gondoltam, hogy viszonylag tiszta az agya. Apám a szomorú szemével és az őszibarackmaghoz hasonlóan likacsos bőrével afféle tudós volt. Családunk igen módosnak számított valamikor, ám az utóbbi években addig csúsztunk lefelé, hogy ma már csak kapaszzkodtunk a középosztálybeli tiszteletreméltóságba.

– Szellemara, Li-lan.

A lélegzetemet visszafojtva lapoztam. Apámnál nehéz volt megállapítani, mikor tréfál. Olykor még abban is kételkedtem, hogy ő tudja-e. Félvállról vett komoly dolgokat, például jövedelmünk apadását; hangoztatta, hogy ő nem is bánja, ha egy kopott inget kell viselnie ebben a hőségben. Máskor viszont, ha az ópium beburkolta ködös ölelésével, elcsendesedett, szórakozott lett.

– Ma ajánlották fel – folytatta sietve. – Gondoltam, talán tudni szeretnéd.

- Ki kérdezte?
- A Lim család.

Városunkban, Melakában a Lim családot a leggazdagabb házak közé sorolták. Melaka kikötő volt, Kelet egyik legrégebb kereskedővárosa. Az utóbbi pár száz évben volt portugál kézen, aztán hollandon, míg végül brit uralom alá került. Vörös cseréptető, alacsony házak hosszú, szaggatott vonala szegélyezte az öböl partját, kókuszpálmaligetek és dzsungel között, amely zölden hullámzó tengerként borította Malájföldet. Melaka városa nagyon csendes volt, mert már csak álmodott a régi dicsőségről a trópusi napsütésben, amikor a kikötővárosok gyöngyének számított a szoros két partján. Ám amióta eljöttek a gőzhajók, kecses hanyatlásnak indult.

Bár az őserdei falvakhoz képest megmaradt a civilizáció csúcának. Noha a portugál erődöt lerombolták, volt postahivatalunk, városházánk, a Stadthuys, két piacunk és egy kórházunk. Mi voltunk a brit közigazgatás székhelye az államban. De akkor is, ha összehasonlítottam azzal, amit az olyan nagyvárosokról olvastam, mint Sanghaj, Kolkata vagy London, biztosra vettem, hogy Melaka igencsak jelentéktelen. London, mint azt a szakácsunk nővérének mondták a főbiztosi hivatalban, a világ szíve és közepe egy óriási, tündöklő birodalomban, amely olyan messze elér Keleten és Nyugaton, hogy sose nyugszik le benne a nap. Arról a távoli (és mint hallottam, nagyon nyirkos és hideg) szigetről uralkodtak felettünk Malájában.

De bár sok fajta – maláj, kínai, indiai kereskedő, néhány zsidóval és arabbal vegyesen – megtelepedett itt az emberöltők során, ragaszkodtunk szokásainkhoz és öltözetünkhöz. Noha apám beszélt maláj nyelven, és egy kicsit angolul, könyveit és újságjait még mindig Kínából hozatta. Holott nagyapám hagyta el a szülőhazát, hogy itt próbáljon szerencsét. Elég baj, hogy a vagyony elúszott az apám kezében. Különbem kétlem, hogy valaha is fontolóra vette volna a Lim család ajánlatát.

– Volt egy fiuk, aki néhány hónapja meghalt. Egy Lim Tien-csing nevű fiatalember. Emlékszel rá?

Lim Tien-csing olyan valaki volt, akit talán egyszer-kétszer, ha láttam valamilyen ünnepségen. Gazdag családjának nevéen kívül semmiféle nyomot sem hagyott bennem. – Bizonyára nagyon fiatal volt.

– Azt hiszem, nem sokkal idősebb nálad.

– Miben halt meg?

– Lázban, mint mondják. Mindenesetre ő a vőlegény. – Apám óvatosan beszélt, mint aki már meg is bánta, amit mondott.

– És azt akarják, hogy legyek a felesége?

Az indulattól felborítottam apám asztalán a tintakövet, amelynek tartalma baljós fekete foltot rajzolt az újságra. Nem volt gyakori, hogy megházasítsanak egy halottat, általában akkor került rá sor, ha egy szellemet akartak kiengesztelni. Egy halott ágyast, aki fiút szült, hivatalosan nőül lehetett venni, hogy előlépjen feleséggé. Vagy két szerető, akik tragikus véget értek, egyesülhettek a halál után. Ennyit tudtam. De hogy élőt házasítsanak össze a holttal, ez ritka és valóban félelmetes esemény volt.

Apám az arcát dörgölte. Mint hallottam, nagyon szép férfi volt valamikor, amíg meg nem kapta a himlőt. A bőre két hét alatt olyan durva lett, akár a krokodilé, és ezernyi kráter lyuggatta át. Az egykor társaságkedvelő ember elbújt a világ elől, hagyta, hogy kívülállók irányítsák a családi üzletet, és beletemetkezett a könyvekbe meg a költeményekbe. Talán nem romlottak volna el ennyire a dolgok, ha anyám nem hal bele ugyanabba a járványba, itt hagyva engem zsenge négyesztendős koromban. Nekem csak egyetlen forradásom maradt a himlőből a bal fülem mögött. Akkor egy jövendőmondó azt jósolta, hogy szerencsés leszek, bár lehet, hogy csak túlzottan derűlátó volt.

– Igen, azt akarják.

– Miért engem?

– Annyit tudok, hogy azt kérdezték, van-e egy Li-lan nevű lányom, és férjnél vagy-e már.

– Nohát, én meg nem hiszem, hogy nekem megfelelné! – Olyan vadul dörgöltem a tintafoltot az asztalon, mintha eltörölnétném vele a beszélgetés témáját. És honnan tudták a nevem?

Éppen rá akartam kérdezni, de apám megelőzött. – Hát nem akarsz özvegy lenni majdnem tizennyolc évesen? Nem akarsz a Lim házban lakni, talpig selyemben? Bár valószínűleg nem engedélyeznének élénk színeket. – Mélabúsan elmosolyodott. – Természetesen nem fogadtam el. Hogyan is merészeltem volna? Bár ha nem érdekelne a szerelem vagy a gyerekek, nem is lenne olyan rossz. Életed végéig nem lenne gondod a fedélre és a ruhára.

– Hát így elszegényedtünk? – kérdeztem. A szegénység évek óta magasodott baljósan a házunk fölött, mint egy hullám, amely bármikor megtörhet.

– Nos, mától például nem vásárolhatunk jeget.

Jeget a britek raktárából lehetett venni; tömbökben árulták, fűrészporral vastagon körültapasztva, barna csomagolópapírba burkolva, szorosan átkötve. Gőzhajók rakományából maradt, a föld másik oldaláról hajózták be, hogy frissen tartsa az élelmiszert. Érkezés után olcsón kiárusították mindenkinek, aki akart egy darabot a fagyos Nyugatból. Az ámám mesélte, hogy valamikor régen apám vásárolgatott anyámnak egzotikus gyümölcsöket is, mérsékelt égöv alatt érlelt almát, körtét. Nem emlékeztem ilyesmire, de szerettem néha lepattintani morzsákat a nehezen beszerzett jegünkből, és azt képzelni, hogy én is elutaztam abba a fagyos pusztaságba.

Otthagytam az ópiumpipája vigaszával. Gyerekkoromban órákon át ácsorogtam a dolgozószobájában, verseket magoltam, vagy tushoz törtem neki a port, hogy gyakorolhassa a kalligráfiát, de csúnyán hímeztem, és kevés fogalmam volt a házvezetésről, egyáltalán mindenről, amitől kapósabb feleség lesz az ember. Az ámám megtette, amit tehetett, de az ő tudásának is voltak hatá-

rai. Sokszor elábrándoztam róla, hogyan alakult volna a sorsom, ha nem hal meg az anyám.

Alighogy kiléptem a szobából, Áma megrohant. Rég leshegett rám odakint, sikerült megjjesztenie. – Mit akart kérdezni az apád?

Ámám icipici öregasszony volt, szinte alig nagyobb egy gyereknél, egy nagyon konok és basáskodó gyereknél, aki mindazonáltal tiszta szívéből szeretett. Előttem anyám dajkája volt, igazság szerint rég vissza kellett volna vonulnia, de még mindig szöszmötölt a házban, fekete nadrágjában és fehér ingében, mint egy felhúzható játék.

– Semmit – feleltem.

– Lánykérés volt? – Ahhoz képest, hogy vénnek és süketnek állította be magát, meglepően jól hallott. Egy poloska nem futhatott át a sötét szobán úgy, hogy Áma el ne tapossa.

– Nem igazán. – Mivel ez nem győzte meg, hozzátettem: – Inkább tréfa.

– Tréfa? Mióta tréfa a te házasságod? A házasság nagyon fontos egy nőnek. Meghatározza az egész jövőjét, az életét, a gyermekeit...

– De ez nem igazi házasság lenne.

– Akkor ágyasság? Valaki az ágyasának kéret? – A fejét rázta. – Azt már nem, kisasszonyka. Neked feleségnek kell lenned. Lehetőleg első feleségnek.

– Nem ágyasságot ajánlottak.

– Hát ki tette az ajánlatot?

– A Lim család.

A szeme akkorára kerekedett, hogy olyan lett, mint azok a makik az őserdőben. – A Lim család! Ó, kisasszonyka, nem véletlenül születél olyan szépnek, akár egy pillangó! – És így tovább és így tovább. Némileg bosszús derűtséggel hallgattam, miként sorolja rengeteg jó tulajdonságomat, amelyeket eddig sose méltóztatott említeni, amíg meg nem torpant. – Hát nem

halt meg a Lim családban a fiú? Habár ott az unokaöcs. Gondolom, ő fog örökölni.

– Nem, a fiú nevében tették az ajánlatot – feleltem kissé kelletlenül, mert úgy éreztem, apámat árulom el, ha beismerem, hogy ilyen vérlázító gondolatokkal foglalkozik. Áma pontosan úgy reagált, ahogy vártam. Mit képzelsz az apám? Hogy merészeli sértegetni a családunkat az a Lim pereputty?

– Ne izgulj már, Áma! Apám nem fogadja el.

– Te ezt nem érted! Ez nagy szerencsétlenség! Nem tudod, mit jelent? – Kicsi alakja reszketett. – Apádnak sohasem lett volna szabad szóba hoznia ezt előtted, még tréfás formában sem!

– Nem izgat! – Keresztbe fontam a karomat.

– Ó, hogy miért nincs itt az anyád! Apád ezúttal túl messzire ment!

Noha igyekeztem megnyugtatni Ámát, rossz érzések között bújtam ágyba, ellenzővel takarva lámpámat a szökdécselő árnyékok elől. Házunk nagy és régi volt, ám amióta szegényedni kezdtünk, egy tizedét sem tarthattuk a szükséges személyzetnek. Nagyapám idejében tele volt emberrel a ház. Nagyapámnak volt egy felesége, két ágyasa, és számos lánya. De fia csak egy maradt életben: az apám. A feleség és az ágyasok meghaltak, a nagynéném rég férjhez mentek, az unokatestvéreim, akikkel gyerekkoromban játszottam, áttelepedtek Penangba, amikor a családnak az az ága elköltözött. Ahogy zsugorodott a vagyonunk, egyre több szobát spalettáztunk be. Úgy rémlett, emlékszem a vendégek és a cselédek nyüzsgésére, de ennek még az előtt kellett lennie, hogy apám elvonult a világtól, és hagyta, hogy üzlettársai kijátsszák. Áma néha emlegette azokat az időket, de mindig arra lyukadt ki, hogy átkozta apám dőreségét, barátainak aljasságát, végül pedig a himlőistent, amiért hagyta, hogy ez történjen.

Nem tudtam, hiszek-e a himlőistenben. Valamiért olyan lealacsonyító egy istenre nézve, ha olyannak képzelik el, hogy összevevő csatangol, és ráfújja ajtóból-ablakból az emberekre

a himlőt. Az idegen doktorok a kórházban betegséget emlegettek, és hogy karanténnal kell megfékezni a járvány kitéréseit. Ez a magyarázat sokkal ésszerűbben hangzott. Néha gondoltam rá, hogy én is keresztény leszek, mint az angol hölgyek, akik az anglikán templomba járnak minden vasárnap. Sose jártam benne, de olyan békésnek látszott kintről. És a temetőjük az ápolt zöld fűvel és az apró sírkövekkel a frangipánifák alatt sokkal kényelmesebbnek tűnt a hegyoldalakon kuporgó, vad kínai temetőknél.

Jing Ming napján, a halottak ünnepén kimentünk a temetőbe, lesöpörtük a sírokat, tiszteltünk az ősök előtt, ételt és tömjént áldoztunk nekik. A sírok olyanok voltak, mint az apró házak vagy a túlméretezett karszékek, két szárnyal, hogy elférjen köztük egy emléktábla és egy apró oltár. A hegyoldalba felvezető ösvényeket felverte a gaz és a *lalang*, az éles elefántfű, amely megvágja az ujjunkat, ha végighúzzuk rajta. Körös-körül ott voltak az elhanyagolt sírok, amelyekről megfeledkeztek. Vagy elfogytak a leszármazottak, akik gondot viselhettek volna rájuk. Borzongtam a gondolattól, hogy özvegyként kell áldozatot bemutatnom egy idegennek. Pontosan mivel jár feleségül menni egy szellemhez? Apám úgy adta elő, mint egy tréfát. Áma nem akart beszélni róla – olyan babonás volt, hogy hitte, ha kimondunk valamit, valóra válik. Ami engem illet, csak reménykedhettem, hogy sose kell megtudnom.

2. FEJEZET

LEGJOBB IGYEKEZETEM szerint próbáltam kiverni a fejemből a Lim család nyomasztó ajánlatát. Elvégre egyik lány sem szeretné, ha elsőre így kérnék meg. Tudtam, hogy férjhez kell mennem egy napon – amely egyre közeledett –, de még nem volt kötelező. Ahhoz képest, ahogy Kínában intézték a dolgokat, mi még nagyon elnézőek voltunk Malájföldön. Az itt született kínai nők nem kötötték el a lábukat. A többi kultúra furcsának és rútnak látta a lótuszlábat, amely megnyomorítja az asszonyt, és alkalmatlanná teszi az otthoni munkára. Amikor az első portugálok partra szálltak több mint háromszáz éve Melakában, már voltak itt kínaiak, de az első kínaiak, akik szerencsét akartak próbálni, nem hoztak magukkal nőket. Voltak, akik maláj feleséget vettek, és a két kultúra elegyedéséből lettek a peranakanok. A későbbi telepések Kínából hozattak asszonyokat, akik gyakran korosabbak, elváltak vagy özvegyek voltak, mert ki más vállalt volna egy ilyen hosszú és veszélyes utat? Szóval mi kevésbé voltunk szigorúak, és még jó családból való lányok is járhattak az utcán, természetesen kísérvél. Apám rendíthetetlen meggyőződése ellenére, hogy kultúra csak Kínában létezik, a helyzet az volt, hogy itt a britek uralkodtak. Ők hozták a törvényeket, ők teremtettek precedenseket, szervezték meg a közigazgatást, és nyitottak an-

gol iskolákat a helyieknek. Eszes ifjainknak az volt a legnagyobb vágya, hogy kormánytisztviselők lehessenek az angoloknál.

Ugyan mi történhetett a balszerencsés Lim Tien-csinggel? Ő is ilyen hivatalnok akart lenni, vagy mint gazdag ember fia, fölötte állt az ilyesminek? Az apjáról mindenki tudta, hogy ónbányászati koncessziója, kávé- és gumiültetvényei vannak. Az is elgondolkodtatott, hogy miért éppen apámat környékezték meg, hiszen nekem semmiféle kapcsolatom nem volt a fiukkal.

A következő napokban megpróbáltam többet kizsedni apámból a beszélgetésükről, de ő nem volt hajlandó válaszolni. Bevette magát a dolgozószobájába, ahol bizonyosan több ópiumot szívott a kelleténél. Valami szégyenkezésféle látszott rajta, mint aki már bánja, hogy egyáltalán szóba hozta a dolgot. Áma is az idegeire ment. Mivel nem merté nyíltan ócsárolni, egy portörölővel bolyongott a házban, és különböző tárgyakat árasztott el motyogó panaszaival. Apám, amikor nem bírta tovább az ostromot, eltakarta az arcát az újságjával, és úgy tett, mint aki alszik.

Azt hittem, ezzel lezárult a kérdés. Csakhogy pár nap múlva üzenet érkezett a Lim családtól. Személyesen Lim asszony hívott meg, hogy jöjjenek át madzsongot játszani.

– De hát én nem tudok! – csúszott ki a számon.

A szolgál, akit küldtek, csak mosolygott, és azt mondta, nem baj, azért csak jöjjenek, és nézzem. Őszintén szólva nagyon kíváncsi voltam Limék házának a belsejére, és Áma, noha savanyú képet vágott, nem győzött zsörtölődni a hajam és a ruhám miatt. Második természete volt, hogy beleavatkozott a mások dolgába, és mivel gyakorlatilag ő nevelt, attól tartottam, hogy ezt is belém nevelte.

– Hát, ha menned kell, legalább lássák, hogy nincs miért szégyenkezned! – mondta, miközben kikészítette a második legjobb ruhámat. Két jó ruhám volt: az egyik vékony, lila selyemből, gallérján és kézelőjén hímzett folyondárral, a másik halványzöld, pillangókkal. Mindkettő az anyámé volt, mert én egy ideje nem

kaptam új selyemruhát. Többnyire bő, pamut *csong szamoto*, azaz hosszú köntöst vagy *szam fut*, a munkáslányok blúzát és nadrágját viseltem. Ha ez a két ruha is elkopik, valószínűleg lebontjuk róluk a hímzett gallért meg a kézelőt, hogy valami máson használjuk fel.

– Mit kezdjünk a hajaddal? – kérdezte Áma, tökéletesen megfélemlítve róla, hogy alig pár perce még helytelenítette a látogatást. A hajamat általában két sima varkocsba fontam, bár különleges alkalmakra fel volt tornyozva hosszú hajtűkkel, amelyekről megfájdult a fejem, mert Áma nem tűrt kibomlott fürtöket. Hátralepett, megtekintette a művét, majd beledöfött két arany hajtűt, amelyek jáde pillangókkal voltak ékesek. A hajtűk is anyámtól maradtak. Azután nem kevesebb, mint öt nyakéket csatolt fel rám. Kettő aranyból volt, a harmadikat gránátokkal rakták ki, a negyediket apró folyami gyöngyökből fűzték, az utolsón súlyos jádekorong függött. Egészen lehúzott ez a pompa, holott semmi volt ahhoz képest, amit a gazdagabbak viseltek. A nők számára az ékszerek jelentették mondhatni az egyetlen biztosítást, így még a legszegényebbek is aranyláncokkal, fülbevalókkal, gyűrűkkel hivalkodtak, mert ez volt minden tartalékuk. Ami a gazdagokat illeti – hát, hamarosan meglátom, miben pompázik Lim asszony.

A Lim család rezidenciája valamivel kintebb volt a városból, távolabb a sűrűn beépített Jonker és Heeren utcáktól, ahol a gazdag kínai kereskedők átvették a régi holland üzletházakat. Hallottam, hogy Liméknek is van ilyen boltjuk, ahol lakni is lehet, de ők inkább kiköltöztek Klebangba, ahol a gazdagok hasítottak ki maguknak új birtokokat. Nem volt túl messze a házunktól, de úgy hallottam, hogy eltörpül az európai negyed villáihoz és palotáihoz képest. Azok roppant előkelőek voltak, rengeteg szolgálóval, istállókkal, nagy, zöld pázsitokkal. A Lim rezidencia kínai stílusban épült, és mint mondták, igen impozáns a maga módján. Áma riksát hívatott, hogy odavigyen, amit én pazarlás-

nak tartottam, hiszen gyalogolhattunk volna. De ő rámutatott, hogy azért tisztességes távolság, és nem lenne jó izzadtan és porosan beállítani.

Éppen bágyadni kezdett a délutáni napsütés, amikor elindultunk. Az út fölött rezgett a levegő a forróságtól, és fehér porfelhők gomolyogtak. Emberünk kitartóan kocogott, hátán patakokban csorgott a verejték. Sajnáltam ezeket a kulikat, akik így adják bérbe az erejüket. Nehéz megélhetés ez, bár még mindig jobb az ónbányáknál, ahol, mint hallottam, szinte minden második ember meghal. A riksakulik nagyon soványak, a hasuk horpadt, a bőrük a csontjukra tapad, és a csupasz lábuk olyan kérgecs, hogy patára hasonlít. Kínos, hogy megbámulnak az idegen férfiak. Van kísérőm, tehát nem követtem el illetlenséget, de még ilyenkor is el kellene takarnom az arcomat egy olajpapír napernyővel. Mielőtt folytathattam volna az elmélkedést, megérkeztünk a Lim házhoz. Miközben Áma szigorúan utasította a kulit, hogy várjon meg minket, én a súlyos vasfa ajtót bámultam, amelyet nesztelesen kitért előtünk egy ugyanolyan csendes szolgáló.

Keresztülmentünk egy udvaron, amelyet nagy porcelándézsákba ültetett bougainvilleabokrok szegélyeztek. Egyedül a dézsák egy kisebb vagyont értek; Kínából hozták őket tealevelekkel töltött ládákból, nehogy eltörjenek. A kék-fehér máz ugyanolyan átlátszó volt, mint amit apám néhány, még megmaradt, apró porcelánján láttam. Ilyen drága kerámiákat kint hagyni esőben és a tűző napon! Elképesztő! Talán épp az volt a cél, hogy elképedjek. Egy pompás előtérben várakoztunk, amíg a szolgáló jelentse érkezésünket. A padlót fehér-fekete lapokkal rakták ki sakktáblaformában, a tikfa lépcső korlátbábjaikat dúsan kifaragták. És mindenütt órák voltak.

Mennyi óra! Tucatszám függtek a falakon, minden elképzelhető stílusban. Nagyok álltak a padlón, kicsik bújtak meg az asztalkákon. Voltak kakukkos órák, porcelánórák, törekeny órák aranyozott bronzból, és egy parányi óra, nem nagyobb egy fűrj-

tojásnál. Üvegük csillogott, rézdíszek hunyorogtak, ketyegésük zsongássá olvadt össze. Ebben a házban nem futhatott el méretlenül az idő.

Mialatt a látványban gyönyörködtem, visszajött a szolgál, hogy újabb szobákon vezessen végig. Sok más előkelő kínai házhoz hasonlóan a Lim család otthona is az udvarok sorozata és az összekötő folyosók köré szerveződött. Keresztülvágunk miniatűr tájképekké alakított kőkerteken, antik bútorokkal zsúfolt szalonokon. Egyszer csak meghallottam az élénk fecsegést és a madzsongkövek éles koccanását. Őt asztalnál divatos asszonyok ültek, akiknek az eleganciája mellett elsápadt az én öltözésem. Ám engem kizárólag a főasztal érdekelt, mert a szolgál ott mormolt valamit egy hölgynek, aki csak Lim asszony lehetett.

Első látásra csalódtam. Olyan mélyen hatoltam be ebbe a birodalomba, hogy – talán naiv fejjel – magára a Mennyei Királynőre számítottam. Ám ez egy középkorú asszony volt, aki derékban már vastagodott. Gyönyörű *baju panjang*ot viselt, bár a gyász jeléül szigorúan sötétet. A fia kilenc hónapja halt meg, de ő legalább egy évig gyászolni fogja. Az asztalszomszédja majdnem túlragyogta. Ő is gyászoló kékbe-fehérbe öltözött, ám sikeres *kebayá*ját úgy szabták, hogy kiemelje darázsderékát. Ékköves hajtűi villogtak, mint a bogár szárnya. A ház úrnőjének néztem volna, ha a többiekhez hasonlóan nem sandított volna Lim asszonyra ő is úgy, mintha tőle várna útmutatást, miként viselkedjen. Később megtudtam, hogy ő a harmadik feleség.

– Örülök, hogy el tudtál jönni – mondta Lim asszony. Halk hangja volt, sajátosan fiatalos, emlékeztetett egy galamb turbékolására. Erőlködnöm kellett, hogy halljam a zsinatolás közepette.

– Köszönöm, néném – feleltem, mert a tisztelet jeléül így kellett szólítanunk az idősebb nőket. Nem tudtam, hogy bólintsak-e vagy meghajoljak. Bár jobban figyeltem volna az ilyen finom részletekre!

– Ismertem anyádat, mielőtt férjhez ment, amikor még gyerekek voltunk – folytatta. – Sose említette? – Meglepetésemet látva kivillantotta fogait egy futó mosolyban. – Anyád és én távoli rokonok vagyunk. – Erről se hallottam. – Már korábban meg kellett volna hívnom téged – mondta Lim asszony. – Nagyon hanyag voltam. – Körülöttünk kattogva újrakezdődött a madzsongjáték. Az úrnő intett egy szolgának, aki odatolt mellé egy márványlapos, támlátlan széket. – Gyere, Li-lan. Hallom, hogy nem játszol, de talán szeretnéd figyelni.

Így hát leültem mellé, figyeltem a köveket, miközben ő megtette tétjeit, és édességeket majsoltam, amelyek folyamatosan érkeztek a konyhából. Hozták az összes kedvenc nyalánkságot, a ragadós rizsleisztből készült, pálmacukorral vagy reszelt kókusszal töltött, puha, gőzölt peranakan süteményeket. Volt még vékony piskótatekercs, aminek az a neve, hogy szerelmeslevél és laktató ananászos lepény. Kézről kézre jártak a tálkák, amelyekben pirított dinnyemag volt, vagy szeletelt mangóból és papayából kirakott legyezők. Nálunk nagyon rég nem kerültek az asztalra ilyen bőségben a finomságok, és én úgy habzsoltam, mint egy gyerek. Szemem sarkából láttam, hogy Áma a fejét csóválja, de itt nem fékezhetett meg. Végül eltűnt a konyhában segíteni, és én a rosszalló pillantásoktól szabadon falhattam tovább.

Lim asszony időnként mormolt valamit, ám olyan puha volt a hangja, hogy alig értettem. Mosolyogtam, bólogattam, és leplezetlen kíváncsisággal báméskodtam. Ritkán volt alkalmam társaságba járni. Ha anyám élne, most talán így ülhetnék mellette, figyelhetném a válla fölött az elefántcsont lapokat, és fülelhetnék a pletykákra. Ezek az asszonyok fontos személyiségekre és eseményekre tett alamuszi célzásokkal fűszerezték a diskurálást, és hanyagul emlegettek akkora játékadóságokat, amelyeket én döbbenetesnek találtam.

Lim asszonynak azt kellett gondolnia, hogy együgyű vagy legalábbis bárdolatlan vagyok, mert időnként rajtakaptam, ahogy

tanulmányoz szúrós galambszemével. Érdekes módon ez mintha megnyugtatta volna. Csak jóval később jöttem rá, miért tetszett neki az esetlenségem. Körülöttünk a hölgyek csacsogtak és fogadtak, jáde karperecek csilingeltek, kövek csörögtek. A harmadik feleség átült egy másik asztalhoz, amit sajnáltam, mert szerettem volna alaposabban megfigyelni. Kétségtelenül mutatós volt, bár olyan híre volt, hogy nehéz természet, mint azt Áma kiszűrte a szolgálk fecsegéséből. A második feleségnek színét sem láttam, bár úgy hallottam, hogy Lim, élve a gazdagok előjogával, több jelentéktelen ágyast tartott, akiket nem vett feleségül. A feleségek négy lányt szültek neki, de másik fia nem volt. Kettő még csecsemőkorban elhalálozott, és az utolsót, Lim Tien-csinget nem egészen egy éve temették. Meg akartam kérdezni Ámától, hogyan halt meg, de ő nem volt hajlandó beszélni róla, mondván, ne érdeklődjek hiába, úgysem leszek a felesége. Így hát Lim unokaöccse volt az egyetlen örökös.

– Tulajdonképpen ő a jogos örökös – tájékoztatott idejövet.

– Hogyhogy?

– Ő Lim bátyjának a fia. Lim csak második fiú. Akkor vette át a birtokot, amikor a bátyja meghalt, ám ígéretet tett, hogy örököséként neveli fel az unokaöccsét. Csakhogy mint mondják, idővel talán rájött, hogy mégsem akarja mellőzni a saját gyerekeit. No de minek ez a felesleges beszéd? Limnek nincsen több saját fia.

Ha belegendoltam a kapcsolatok szövevényébe, akaratlanul megborzongatott az izgalom. Hiszen ez itt a gazdagság és az intrika világa, tisztára olyan, mint azok a silányul nyomtatott regényes történetek, amelyeket apám úgy lenéz. Persze, Áma leszólja, de titokban ő is felpezsdül tőlük. Mennyire különbözik a mi szegényes otthonunktól! De lehangoló belegendolni, hogyan tengődünk évről évre, örökké kuporgatva, és már sose vásárolunk semmi szépet vagy újat! Az a legrosszabb, hogy apám sose csinált semmit. Már ki se lépett a házból, hogy szerződéseket kössön, vagy irányítsa az üzletét. Mindent feladott, befalazta magát

a dolgozószobájába, ahol vég nélkül másolta kedvenc költeményeit, és zavaros értekezéseket írt. Az utóbb időben úgy éreztem, hogy vele együtt mi is be vagyunk zárva.

– Bánatosnak látszol – rezzentett fel Lim asszony hangja. Semmi sem került el a figyelmét. Kínaihoz képest világos volt a szeme, és a pupillája olyan apró és kerek, mint egy madaré.

Elvörösödtem. – Ez a ház olyan eleven az otthonomhoz képest.

– Tetszik neked itt? – kérdezte.

Bólintottam.

– Mondd csak, van már kedvesed? – faggatott.

– Nincs. – Mereven bámultam a kezemet.

– Nos – mondta –, egy ifjú hajadonnak nem is kell túlságosan világiasnak lennie. – Rám villantott még egy mosolyt. – Drágám, remélem, nem sért, hogy ilyen sokat kérdezek, de annyira emlékeztetsz anyádra és magamra is, amikor fiatalabb voltam.

Megálltam, hogy rákérdézzek a lányaira. Volt néhány fiatalabb nő a többi asztalnál, de annyira kutyafuttában mutatták be őket, hogy nehéz volt megjegyezni, ki az unokatestvér, a barátnő vagy a család leánya.

A madzsong folytatódott, de mivel nem játszottam, egy idő után unatkozni kezdtem. Amikor kimentettem magam, hogy használhassam a mosdót, Lim asszony csak intett egy szolgáloknak, hogy vezessen oda, mert éppen egy izgalmas játszma közepén tartott. Reméltem, hogy egyhamar nem fejezi be. A szolgáló különböző folyosókon elvezetett egy súlyos *csengal* ajtóhoz. Miután végeztem, résnyire nyitottam az ajtót. Kalauzom még mindig türelmesen várakozott odakint, ám ekkor szólították a folyosó végéből, ő pedig vetett még egy pillantást az ajtóra, majd elsiegett.

Remegve osontam ki a szobából. A ház az udvarok sorozatából állt, amelyekből szobák nyíltak. Elmentem egy apró szalon előtt, majd egy ebédlő előtt, amelynek márványlapos asztalát

félíg már megterítették. Hangokat hallottam, erre bemenekültem egy újabb folyosóra, és egy udvarba kerültem, ahol elefántcsontszínű lótuszok bólogtak egy kicsi medencében. Fülledt, álomszerű mozdulatlanság ült mindenben. Tudtam, hogy vissza kellene mennem, mielőtt keresnének, de valamiért nem mozdult a lábam.

Miközben a locsolórózsára emlékeztető terméseket néztem, halk, ezüstös csengést hallottam. Talán mégse kerültem messze az órás szobától. Közelebb húzódtam, belestem a nyitott ajtón a helyiségbe, amely dolgozószoba lehetett. Hűvös volt odabent és sötét, amitől egy percre elvakulva nekimentem valakinek egy alacsony asztal mellett. Fiatalember volt, kopott indigókék pamutruhában. Csepp fogaskerekek és rugók hullottak a padlóra, és begurultak a sarkokba.

– Bocsnátot kérek, kisasszony... – Mentegetőzve nézett fel rám.

– Csak hallottam, ahogy ütnek – mondtam félszegen, és segítettem összeszedni az alkatrészeket.

– Szereti az órákat?

– Nem sokat tudok róluk.

– Nos, e nélkül, meg e nélkül az órák leállnak. – Összesöpörte egy réz zsebóra fénylő alkatrészeit. Csipesszel felemelt két parányi fogaskereket, és összeillesztette őket.

– Képes megjavítani? – Tényleg nem kellett volna így diskurálnom egy fiatalemberrel, még akkor se, ha szolgál, de ő fel se nézett a munkájából, és ez megnyugtató.

– Nem vagyok szakértő, de ezt össze tudom rakni. A nagyapám tanított meg rá.

– Hasznos készség – mondtam. – Boltot kellene nyitnia.

Értetlenül felemelte a fejét, aztán elmosolyodott. Ha mosolygott, sűrű szemöldöke összeért, és ráncok gyűrődtek a szeme sarkába. Éreztem, hogy elpirulok.

– Maga tisztítja az összes órát?

– Néha. Meg egy kicsit könyvelek, és megbízásokat bonyolítok le. – Most egyenesen rám nézett. – Láttam ám a medencénél.

– Ó! – Hogy leplezzem a zavaromat, megkérdeztem: – Miért van ilyen sok óra ebben a házban?

– Azt mondják, az öreg uraságnak ez volt a kedvenc időtöltése, sőt talán a hóbortja. Ő gyűjtötte össze őket. Nem volt nyugta, amíg nem szerzett meg valamilyen újdonságot.

– Miért érdekelték ennyire az órák?

– A mechanikus órák sokkal pontosabbak, mint a vízórák, amelyek a víz csöpögésével mérik az időt, vagy a gyertya, ahol a leégett faggyú jelzi az órákat. Ezek a nyugati órák olyan pontosak, hogy nemcsak szélességben, de hosszúságban is lehet hajózni velük. Tudja, mi az?

Történetesen tudtam. Apám egyszer elmagyarázta a tengeri térképek vízszintes és függőleges felosztását. – Korábban nem tudtunk hosszúságban hajózni?

– Nem, a régi nagy tengeri utak mind szélességben haladnak, mert így lehet a legkönnyebben megtervezni egy utat. De most képzelje csak el, hogy kint van a nyílt tengeren, és nincs egyebe egy szextánsnál és egy iránytűnél. Tudnia kell, mennyi a pontos idő, hogy betájéolhassa a nap állását. Ezért olyan csodálatosak ezek az órák. A portugálok velük hajóztak idáig a föld másik oldaláról.

– Miért nem csináltuk meg ezt mi is? – kérdeztem. – Akkor mi hódítottuk volna meg őket, mielőtt idejöttek volna Malájföldre.

– Á, Malájföld kicsi ahhoz. De Kína képes lett volna rá. A Ming tengerjáró kapitányok elhajóztak egészen Afrikáig, csak szélességben, és olyan kormányosokkal, akik ismerték a helyi vi-zeket.

– Igen! – mondtam lelkesen. – Olvastam, hogy hoztak egy zsiráfot a császárnak, de őt nem érdekelték a barbár földek.

– És most Kína hanyatlik, Malájföld pedig csak egy újabb európai gyarmat.

Egy kis keserűséget éreztem a hangjában, ami kíváncsivá tett, mert a haja rövidre volt nyírva, de nem borotválták ki a feje tetejét, és hosszú varkocsot sem viselt, amihez sok férfi még azután is ragaszkodott, hogy elhagyták Kínát. Ez vagy a rendkívül alantas társadalmi állás jele volt, vagy lázadás a hagyományok ellen. De ő csak mosolygott. – Szóval még mindig sokat kell tanulnunk a britektől.

Rengeteg kérdésem lett volna, de rádöbentem, hogy túl régen otthagytam a társaságot, és akármilyen udvariasnak látszott ez az ember, akkor is illetlenség szóba elegyedni egy ismeretlen ifjúval, még akkor is, ha csak szolgál.

– Mennem kell.

– Várjon, kisasszony. Tudja, hogy hova kell mennie?

– A madzsongszobából jöttem.

– Ne kísérem vissza? – Félig már fel is emelkedett a székről.

Akaratlanul megállapítottam, hogy szépen és ruganyosan mozog.

– Nem, nem! – Minél többet gondoltam a viselkedésemre, annál jobban elszégyelltem magam. Már biztosan keresnek! Valósággal kirohantam a szobából. Addig cikáztam a folyosókon, amíg ki nem kötöttem egy egészen más házrészben. Ám a szerencse nem pártolt el tőlem. Ahogy ott ácsorogtam tétován, felbukkant ugyanaz a szolgáló, aki elkísért a mosdóhoz.

– Jaj, kisasszony! – sópáncodott. – Épp csak egy pillanatra mentem el, és mire visszajöttem, nem volt sehol!

– Elnézést – mondtam, és megigazítottam a ruhámat. – Eltévedtem.

A MADZSONGSZOBÁBAN még mindig folyt a játék. Feltűnés nélkül visszaültem a székemre, de Lim asszony szinte észre se vett. Az előtte feltornyozott játékpénzekből ítélve nyeresre állt.

Egy idő után jól nevelten elköszöntem. Igencsak meglepődtem, amikor Lim asszony felállt, hogy kikísérjen.

Útban a kijárathoz elmentünk egy szolgáló mellett, aki a temetési áldozatokat rendezgette, hogy majd elégezzék az egyik udvaron. Színes papírból és drótból készült, apró figurák voltak, amelyeket azért égettek el, hogy a holtak megkapják őket az alvilágban: papírlovak, hogy a holtak lovagolhassanak, pompás papírpalaták, szolgák, ennivaló, pokolbeli papírpénz kötegszám, fogatok, sőt még papírbútorok is. Kissé szokatlan volt most látni őket, mert ezeket az áldozatokat csak a temetésen és Jing Ming napján, a holtak ünnepén mutatták be. A jámborok persze bármikor megtisztelhatték vele az őseiket, mert ilyen felajánlások nélkül a holtak csak koldusok voltak a másvilágon. Akinek nem jutott tisztességes temetés, vagy nem voltak utódai, az éhes kísértetként bolyongott szüntelenül, az újjászületés reményétől megfosztva. Ezek a boldogtalanok csak Jing Ming napján jutottak egy kis ellátmányhoz, amikor az élők általános áldozatot mutattak be a gonosz elűzésére. Ezt mindig olyan rémes gondolatnak tartottam, és az összes vidám színű, gyönyörűen hajtogatott papírfigura ellenére is görbén néztem a temetési istenekre.

Kifelé menet alattomban megfigyeltem Lim asszonyt. Az udvar világossága megmutatta szeme alatt a karikákat, és az arcán a megereszkedett húst. Kimondhatatlanul fáradtnak látszott, bár a tartása tagadott minden gyengeséget.

- Hogy van az apád? – kérdezte.
- Köszönöm, jól van.
- Vannak terveid veled?

Lehajtottam a fejem. – Én nem tudok róluk.

– De hát eladósorban vagy. Ilyen lánynak, mint te, már sok ajánlatot kellett kapnia.

– Nem, néném. Apám nagyon visszavonult életet él. – És már nem is vagyunk gazdagok, tettem hozzá némán.

Sóhajtott. – Szeretnék kérni tőled egy szívességet. – Rögtön a fülemet hegyeztem, de a kérdés nagyon ártatlannak bizonyult. – Nem adnád nekem azt a szalagot a hajadból? Ebből az árnyalatból csináltatnék egy új ruhát.

– Természetesen. – Kihúztam a hajamból a szalagot. Ebben nem volt semmi különös. Az árnyalat ugyan közönséges rózsaszín, de ki vagyok én, hogy vitatkozzak? Lim asszony remegő kézzel ragadta meg a szalagot.

– Nincs jól, néném? – kockáztattam meg.

– Rosszul alszom mostanában – felelte gyöngé hangon. – De azt hiszem, most már hamarosan elmúlik.

ALIGHOGY BEÜLTÜNK a riksába, Áma korholni kezdett. – Hogy viselkedhetsz így? Ennyit enni és bámészkodni, nem is tudom, mi volt nagyobb, a szemed vagy a szád! Most nyilván libának tartanak. Miért nem bűvölted el az úrnőt, miért nem meséltél szellemes adomákat, miért nem hízelegtél neki? Úgy viselkedtél, mint egy faragatlan fatuskó, nem pedig a Pan család leánya!

– Még sose mondtad, hogy elbűvölő vagyok! – háborogtam sértetten, habár titokban megkönnyebbültem, amiért kisegített a konyhán, így nem tudhatott bolyongásomról a házban.

– Elbűvölő? Hát persze, hogy az vagy. Az utcánk összes gyerekénél előbb tudtál pillangókat kivágni papírból és verset szavalni. Csak azért nem mondtam hamarabb, mert nem akartalak elkapatni.

Ez jellemző volt Áma logikájára. Viszont mivel alig fértek meg benne a konyhai pletykák, könnyű volt elterelni a figyelmét, főleg mikor beszámoltam róla, hogy Lim asszony a szalagomat kérte. – Hát ez fura kérés! Hónapok óta nem csináltatott új ruhát. Talán ha a gyászév lejár, megházásítják az unokaöcsöt.

– Még nem nős?

– Még csak jegyese sincsen. Azt mondták, hogy az uraságnak már ki kellett volna házasítania, de halogatta, mert előbb a saját fiának akart egy jobb partit.

– Ez igazságtalanság.

– Hja, ez a világ sora! Most, hogy a fiú meghalt, furdalja őket a lelkiismeret. Meg valószínűleg minél előbb akarnak egy másik örököst. Ha az unokaöcs meghal, nem marad senki, aki örököljön.

Tulajdonképpen érdekelt, amit mondott, a gondolataim mégis visszavándoroltak a délutánhoz. – Áma, ki visel gondot abban a házban az órákra?

– Az órákra? Gondolom, valamelyik szolga. Miért akarod tudni?

– Csak kíváncsiságból.

– Tudod-e, mit hallottam a szolgálóktól? Lim asszony nagyon érdeklődik irántad – mondta Áma. – Az utóbbi időben sokat kérdezősködött rólad és az otthonunkról.

– Nem lehet, hogy a szellemházasság miatt? – Valamilyen okból eszembe jutottak az áldozati papírfigurák, és megbor-zongtam.

– Arról senki sem tud! – méltatlankodott Áma. – Az egy magánbeszélgetés volt! Apád félre is érthette. Amennyi ópiumot szív!

Akármennyit szívott is apám, nem hittem, hogy az ópium elködösítette volna a felfogását azon a napon, de csak annyit mondtam: – Lim asszony engem is kérdezgetett.

– Miről?

– Hogy van-e kedvesem, és eljegyeztek-e már.

Áma olyan elégedett arcot vágott, mint a macska, amelyik megette a kanárit. – Nohát! A Lim család olyan gazdag, hogy a jó nevelés talán fontosabb nekik, mint a sok pénz.

Igyekeztem rávezetni, mennyire valószínűtlen, hogy Limék kihagynának egy gazdag menyet miattam. Továbbá ez nem adott

magyarázatot arra, hogy miért éreztem magam olyan kínosan Lim asszony közelében. De Áma boldogan belemerült az ábrándozásba.

– Többet kellene mutogatnunk téged. Ha az emberek megtudják, hogy a Lim család érdeklődik irántad, mások is megkérhetik a kezedet. – Áma roppant fortélyos volt bizonyos értelemben. Kiváló baromfikereskedő lett volna belőle.

– Holnap vásárolunk valamilyen kelmét, hogy varrhassunk neked új ruhákat!

3. FEJEZET

AZON AZ ESTÉN korán feküdtem le, mert fáradt voltam, ugyanakkor túlfeszültek az idegeim. Olyan forróság volt a szobában, hogy kinyitottam a zsalugátert. Áma nem szerette, ha túlságosan kitárom az ablakot éjszaka, mert az éjszakai levegő egészségtelen, vagy micsoda. Viszont, ha nem volt monszun, meg lehetett fúlni a bezártságtól.

Mikor az olajlámpa leégett, lassan addig erősödött a holdvilág, amíg a szoba meg nem telt sápadt, hideg sugárzással. A kínaiak *jinn*ek, nőnek tartották a holdat, amely tele van negatív energiával, nem úgy, mint a nap, amely a férfi, a *jang* legtökéletesebb megtestesülése. Én viszont szerettem a hold puha, ezüst sugara-
it. Csalóka volt és megfoghatatlan, az ilyenkor elgurult tárgyak ritkán kerültek elő a szoba hasadékaiból, a holdfénynél olvasott könyvek megteltek furcsa történetekkel, amelyeket hiába kerestünk másnap reggel. Áma azt mondta, nem szabad varrnom holdvilágnál, mert az rontja a szemet, és kockáztatja az esélyemet a jó házasságra.

Ha férjnél lennék, nem bánnám, ha olyan férjem lenne, mint az a fiatalember, akivel aznap találkoztam. Folyton azt a rövid párbeszédet játszottam le magamban, felidéztem hangjának színét, megjegyzéseinek fürge magabiztosságát. Tetszett, hogy olyan komolyan szól hozzám, apám kevés számú barátjának

vállveregető leereszkedése nélkül. A gondolattól, hogy talán közös az érdeklődésünk, sőt, akár meg is értheti aggodalmaimat, furcsán repesni kezdett a szívem. Ha férfi lennék, és találkoznék egy szolgálóval, aki tetszik nekem, semmi sem akadályozhatná, hogy meg ne vásároljam, mint ahogy munkást szerződtet az ember. A férfiak megteszik minden nap. Mennyivel nehezebb a dolga a nőknek. Hallottam történeteket hűtlen ágyasokról, akiket megfojtottak, vagy orrukat-fülüket levágták, és kidobták őket az utcára, hogy ott kolduljanak. Személyesen senkit sem ismertem, akivel ilyen szörnyűségek történtek, de nem szabad találkoznom ezzel a fiatalemberrel, arról meg végképp szó sem lehet, hogy beleszeressek. Akármilyen elnéző az apám, még ő sem engedélyezné a házasságot egy szolgálóval.

Sóhajtottam. Alig ismertem, úgyhogy találgatás és reménykedés volt az egész. Bár, ha férjhez megyek, akkor valószínűleg mindenképpen egy ismeretlennek leszek a felesége. Ez nem volt szükségszerű a jó házból való lányoknál. Egyes családoknál korán megtartották az eljegyzést, mások mozgalmas társasági életet éltek, hogy a fiatalok találkozhassanak, és akár meg is szerethessék egymást. De nálunk nem. Apám kivonulása a világból azzal járt, hogy nem érintkezett azokkal a barátaival, akiknek fiai voltak, és nem szerzett nekem vőlegényt. Életemben először értettem meg, miért olyan dühös rá Áma. Szeretetem apám iránt fájdalmas ellentétben állt azzal, hogy ő mennyire elhanyagol. Kevés kilátásom volt, és vénlányságra leszek ítélve, ami csak félélet. Férj nélkül még mélyebbre süllyedek a cifra nyomorúságba, meg leszek fosztva még az anyaság vigaszától és tekintélyétől is. Ezekkel a nyomasztó gondolatokkal szembesülve belefúrtam az arcomat vékony pamutpárnámba, és álomba sírtam magamat.

AZON AZ ÉJSZAKÁN különös álmot láttam. A Lim rezidenciában bolyongtam, amely most néma volt és mozdulatlan. Világos volt, de nem a naptól, hanem attól a fehérségtől, amit a déli köd

hoz magával. A ház mintha darabonként tűnt volna el benne: amint elhaladtam valami mellett, ami mögém kerülve, vékony, fehér hártába burkolózott. Mint aznap ébren, most álmomban is átmentem művészien beültetett udvarokon, félhomályos folyosókon, visszhangzó szalonokon, csak ezúttal nem hallatszott a járó-kelő személyzet beszédének távoli mormolása. Hirtelen ráébredtem, hogy nem vagyok egyedül. Valaki követett, ajtók mögül figyelt, vagy az emelet korlátbábjai közül lesett rám. Sietni kezdtem, folyosóból folyosóba fordultam be, amelyek rémítő hasonlósággal olvadtak egybe.

Végül megérkeztem egy udvarba, ahol lótuszos vízmedence volt, nagyon hasonló ahhoz, amelyet ébren láttam, bár a virágok mesterségesnek tündek, mintha csak beleszurkálták volna őket az iszapba, ahogy a füstölőpálcikát szokták. Ahogy ott álltam és töprengtem, mitévő legyek, valaki odasiklott mellém. Odafordultam, és megláttam egy ismeretlen ifjút. Pompásan kiöltözött, régimódi, bokáig érő díszruhát viselt. Furcsán tömzsi lábfejét hegyes orrú, fekete papucscipőbe bújtatta. Ruháját harsogó színekre festették, ám gömbölyű arca jellegtelen volt, az álla erélytelen, a bőrén megmaradtak a pattanások sebhelyei. Aggodalmasan mosolyogva kémlelt.

– Li-lan! – mondta. – Hogy szerettelek volna viszontlátni téged!

– Ki vagy te? – kérdeztem.

– Nem emlékszel rám, ugye? Nagyon régen volt. De én emlékszem rád. Hogyan is feledhettelek volna el? – kérdezte hadonászva. – Gyönyörű szemöldököd, akár a lepke csápjá. Ajjkad, mint a hibiszkusz szirmai.

Néztem ragyogó arcát, és váratlanul hányingerem lett. – Haza akarok menni.

– Ó, ne, Li-lan! – tiltakozott. – Kérlek, ülj le! Nem tudod, milyen régen várok erre a pillanatra!

Intésére egy asztal termett ott a semmiből, roskadásig meg-
rakva minden jóval. Főtt csirkehús, dinnye, cukrozott kókusz,
sütemények az összes elképzelhető változatban, és a fiatalem-
ber ruhájához hasonlóan rikító színekben, ami egy cseppet sem
hozta meg az étvágyamat. A narancsokat mintha mázolták volna,
a pandánuszpiskóta olyan betegesen zöld volt, mint tájfun előtt
a tenger. A gúlákba feltornyozott lakoma nyomasztóan emlékez-
tetett a temetési áldozatokra. A fiatalember unszolt, hogy fogad-
jak el egy csésze teát.

– Nem vagyok szomjas – tiltakoztam.

– Tudom, hogy szégyellős vagy – szólott ez az őrjítő alak –, de
én töltök magamnak egy csészével. Látod? De finom! – Látvá-
nyos élvezettel ivott.

– Li-lan, kedvesem! Hát nem tudod, ki vagyok? Én vagyok
Lim Tien-csing! – mondta. – A Lim család örököse. Azért jöt-
tem, hogy udvaroljak neked.

Az émelygés már olyan erős lett, hogy beleszédültem.

– Te nem vagy halott?

A világot mintha összegyűrték volna. A színek megfakultak,
a székek körvonalai felpuhultak. Majd úgy ugrott vissza a helyére
minden, akár a gumi. A fehérség fénylett, az étel az asztalon szó-
szerint világított. Lim Tien-csing lehunyta a szemét, mint akinek
ez nagyon fáj.

– Kedvesem – mondta – tudom, hogy neked ez milyen nagy
megrázkódtatás, de ne foglalkozzunk vele.

Makacsul ráztam a fejem.

– Tudom, hogy érzékeny teremtés vagy – folytatta. – Nem
akarlak búsítani. Majd máskor próbálkozunk.

Mosolyogni próbált, miközben kifakult. Minden akaraterő-
met összeszedtem, hogy ébren maradjak. Olyan volt, mintha
egy mangrovemocsáron vergődnék keresztül, ám a színek végül
lassan szétfolytak, és arra ébredtem, hogy levegőért kapkodva

fekszem holdfény mosdatta párnámon, és a kezem elzsibbadt a homlokom súlya alatt.

Szinte egy szemhunyást sem aludtam az éjszaka hátralevő részében. Izzadságban fürödtem, szívem nyargalt. A legszívesebben végigmentem volna a folyosón, mint gyerekkoromban, hogy bebújjak Áma ágyába. Amikor kicsi voltam, mellette aludtam, és megnyugtatót a fehérnárcisz-olaj fűszeres illata, amelyet fejfájás ellen dörgölt a halántékára. De ha most mennék oda, Áma megriadna. Jönne a korholás, és belém diktálna mindenféle házi csodaszert. Így is majdnem rávett a magány és a rettegés, hogy megzavarjam az álmát, ám szerencsére eszembe jutott, milyen babonás. Ha most Lim Tien-csinget emlegetném, napokig tartana, hogy megnyugodjon. Hajnaltájt végre belesüllyedtem a szorongó kábulatba.

EL AKARTAM MONDANI Ámának az álmomat, de napvilágnál valahogy kevésbé voltak nyomasztóak a félelmeim. Gyözködtem magam, hogy azért van az egész, mert túl sokat foglalkozok a Lim családdal. Vagy mert túl sok laktató ételt ettem. Azt sem akartam bevallani Ámának, hogy férjemen töprengtem elalvás előtt. Lelki-furdalásom volt a találkozás miatt a fiatalemberrel, aki az órákat javította.

Következő este félve feküdtem ágyba, de nem jöttek álmok, és néhány eseménytelen éjszaka után már nem is törődtem velük. Jobban foglalkoztatott valami más. Akármivel foglalatostkodtam, gondolataim folyton visszatértek az óratisztítóhoz. Milyen értelmesnek látszott, de nagy kár, hogy ez az ember csak szolga. Milyen érzés lenne végighúzni a tenyeremet a rövidre vágott haján? Ha volt pár szabad percem, az arcomat tanulmányoztam az anyámtól rám maradt, kis laktükörben. Serdülésem idején apám keveset foglalkozott a külsőmmel. Jobban érdekelte a véleményem a festményekről és a kalligráfiám elevensége. Néha megemlítette, mennyire hasonlítok anyámra, de a meg-

jegyzésben több volt a bánkódás, mint az öröm, és utána mindig magába zárkózott. Ámám ritkán dicsért és gyakran gáncsolt, de én tudtam, hogy hajlandó lenne egy ökörfogat alá vetni magát értem.

– Áma – fordultam hozzá pár nap múlva – milyen rokonságban állt anyám Lim asszonnyal?

Hazafelé tartottunk, miután megvettük a kelmét egy új ruhához. Áma valahonnan kerített rá pénzt. Szégyenemben nem mertem megkérdezni, miféle titkos tartalékot csapolt meg ezért a szükségtelen fényűzésért. Minden áma félretette a keresetét a visszavonulás éveire. A szolgák különleges osztályához tartoztak, amelyet néha „fekete-fehérnek” is neveztek a ruhájuk miatt: fehér kínai blúzt viseltek, fekete pamut nadrággal. Voltak köztük egyedülálló nők, akik nem akartak férjhez menni, voltak gyermektelen özvegyek, más megélhetés híján. Amikor ámák lettek, lenyírták a hajukat, és csatlakoztak egy különleges rendhez, annak fizettek adót, annak a bankjában tartották a pénzüket, és miután egész fiatalságukat végigdolgozták másokért, öregségükre beköltöztek a Szövetség Házába, ahol etették és ruházták őket napjaik fogytáig. Ez volt a kevés választás egyike olyan asszonyok számra, akiknek nem volt sem családjuk, sem gyermekeik, hogy gondoskodjanak róluk vénségükben.

Gyanúm szerint Áma saját megtakarítását apasztotta miattam. Szégyelltem magam. Ha a családunknak ennyire nincsen pénze, más állást kellene keresnie. Vagy egyszerűen vissza kellene vonulnia. Elég öreg, hogy megtehesse. Ha jó házasságot kötnék, jöhetne velem, mint belső szolgálóm, úgy, ahogy az anyámat is elkísérte, amikor ő férjhez ment. Néztem a mellettem kocogó, kicsi alakot, és a szívem túláradt a szeretettől. Idegesítő gáncsoskodása ellenére, ami miatt sokszor szerettem volna megszökni előle, szenvedélyesen hűséges volt hozzám.

– Anyád és Lim asszony másod- vagy harmadfokú unokatestvérek voltak, ha jól tudom – mondta.

– De Lim asszony úgy beszélt, mintha ismerte volna anyámat.

– Talán, de én nem hiszem, hogy közel álltak volna egymáshoz. Arra emlékeznék – mondta. – Lim asszony az Ong család leánya volt. Azzal szerezték a pénzüket, hogy utakat építettek a briteknek.

– Lim asszony azt mondta, hogy együtt játszottak gyerekkorukban.

– Igen? Hát, lehetett párszor, de nem tartozott anyád közeli barátaihoz. Az már biztos.

– Akkor minek mond ilyeneket?

– Ki tudja, mi jár egy gazdag *tajtaj* fejében? – Váratlanul elmosolyodott, amitől az arca összegyűrődött, mint a teknősbéka bőre. – Bizonyára megvan rá az oka. A szolgálktól hallom, hogy nem rossz ház az. Persze, még mindig gyászolják a fiukat. Nagy veszteség volt, amikor meghalt tavalý.

– Vannak más gyerekei Lim asszonynak?

– Két fia meghalt még csecsemőkorban. De vannak lányok a második és a harmadik feleségtől.

– A harmadik feleséget láttam, de a másodikat nem.

– Négy éve halt meg maláriában. – A malária volt Malájföld átka, az örökös láz az emberek ereiben. A malájok füstölgő tüzeket gyújtottak, hogy távol tartsák a betegséget, a hinduk jázmin- és körömvirág füzérekkel koszorúzták számos istenüket védelemül. De a britek azt mondták, hogy a szúnyogok okozzák. A rovarokról eszembe jutott a harmadik feleség, és a villogó, ékköves hajtúi.

– A harmadik feleség nehéz természetűnek látszik – mondtam.

– Az?! Egy nagy senki volt, amikor az uraság feleségül vette. Még csak azt se tudja senki, honnan való. Valamelyik déli városból, talán Johorból vagy akár Szingapúrból.

– Kijönnek egymással a feleségek?

Mivel csak a gazdagok engedhettek meg maguknak több feleséget, kiveszõben volt a szokás. A britek helytelenítették. Mint hallottam, leginkább az asszony nép, a *memsz* volt ellene. Természetesen rosszalják, hogy a férjeik szeretőket tartanak, és bennszülött szokásokat vesznek fel. Nem mintha hibáztattam volna õket érte. Én is utálnék második feleség lenni. Vagy harmadik vagy negyedik. Ha ez várna rám, inkább megszõknék, és beállnék ámának.

– Hát képzelheted. Ráadásul ott az örökös versengés, hogy ki tud elõállni egy örökössel. Szerencséje Lim asszonynak, hogy õ volt az egyetlen.

– És a fiú, ez a Lim Tien-csing? Milyen volt? – A hõségben is megborzongtam, mert eszembe jutott az álmom. Áma általában kerülte, hogy róla kelljen beszélnie, de úgy okoskodtam, hogy meglátom, mit csalogathatok ki belõle.

– Mint hallottam, elkényeztetett.

– Gondoltam is – szaladt ki a szájamon, de Áma nem figyelt fel rá.

– Azt mondták, nem volt olyan tehetséges, mint az unokaõcs. Ej, nincs értelme ezen disputálni! Inkább ne mondjunk rosszat a holtakról!